

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Baltų onomastika	

Dėstytojas / a (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis (-i): Prof. dr. Daiva Sinkevičiūtė-Villanueva Svensson Kitas / a (-i):	BKKI Baltistikos katedra

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Antroji pakopa	Privalomasis, pasirenkamasis

Igyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdyimo kalba (-os)
kontaktinė	3 sem. (ruduo)	lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: nėra	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	150 val.	32 val.	118 val.

Dalyko (modulio) tikslas

Šiame studijų dalyke siekiama:

- supažindinti su baltų onomastikos tyrimų problematika ir jų specifika, skirtingomis metodologinėmis priemonėmis, kreipiant dėmesį į mokslui ir visuomenei aktualius ir naujausius tyrimų rezultatus;
- ugdyti kritinį ir kūrybinį mąstymą;
- ugdyti gebėjimą analizuoti ir vertinti šaltinius bei jų tyrimus, išvelgti sąsajas;

Dalyko (modulio) studijų rezultatai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Dalyką išklause studentai/ės: gebės spręsti teorinius ir praktinius kalbotyros, kalbos ir visuomenės sąsajų ir pan. klausimus pasitelkęs kritinį ir loginį mąstymą, diskutuoti apie tai įvairiose auditorijose; išplės ir pagilins žinias ir supratimą apie kalbą kaip fenomeną, lietuvių, latvių ir prūsų onimų ir jų tyrimų panašumus ir skirtumus, gebės juos vertinti; gebės kritiškai skaityti ir vertinti teorinę kalbotyros srities literatūrą; įgis žinių apie baltų onomastikos raidą ir kryptis, gebės jas taikyti savo tyrimuose;	Įtraukiamoji paskaita, savarankiškas darbas su nurodytais literatūros šaltiniais. Tikslinės literatūros atranka, skaitymas, analizavimas ir aptarimas, informacijos sisteminimas, diskusija paskaitų ir seminarų metu. Pranešimo (referato) rengimas ir perteikimas žodžiu ir raštu, kolegų pranešimų recenzavimas.	Užduočių atlikimas per seminarus, dalyvavimas seminarų diskusijose, pranešimas (referatas), egzaminas raštu.

Temos	Kontaktinio darbo valandos						Savarankiškų studijų laikas ir užduotys		
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Savarankiškai atliekamos užduotys
1. Baltų onomastikos objektas, terminija, tyrimų kryptys, metodai ir internetinės duomenų bazės. Kognityvinės, pragmatinės ir kt. priėgų taikymas tiriant onimus. Baltų onimų tyrimai Europos onimų tyrimo kontekste.	2		2				4	14	Teorinės literatūros studijavimas, pasirengimas diskusijoms seminaruose.
2. Baltų antroponimų sistema ir jos ryšiai su kitų ide. antroponimų sistemomis. Baltų antroponimų raida ir paveldas.	4		2				6	14	Teorinės literatūros studijavimas, pasirengimas diskusijoms seminaruose.
3. Baltų toponimų paveldas ir jų reikšmė giminiškų kalbų toponimų tyrimams. Baltų toponimai – gyventojų migracijos ir gyvensenos būdo liudytojai.	2		2				4	10	Teorinės literatūros studijavimas, pasirengimas diskusijoms seminaruose.
4. Krikščionybės poveikis baltiškajam vardynui. Krikščioniškų vardų ir jų vedinių įvairovė, unikalūs baltų tautų krikščioniški vardai. Krikščioniško pamato lietuvių ir latvių pavardės kaimyninių slavų ir germanų pavardžių arealų kontekste.	4		4				8	18	Teorinės literatūros studijavimas, pasirengimas diskusijoms seminaruose.
5. XX-XXI a. lietuvių ir latvių vardyno panašumai ir skirtumai. Vardų madų kaita, moterų pavardžių specifika. Baltų tautų socioonomastiniai tyrimai.	2		2				4	10	Teorinės literatūros studijavimas, pasirengimas diskusijoms seminaruose.
6. Pabaltijo finų pėdsakai baltų toponimikoje. Slavų ir germanų onimų poveikis baltų arealo onimams.	1		1				2	8	Teorinės literatūros studijavimas, pasirengimas diskusijoms seminaruose.
7. Tikrinė leksika ir žmonių teisės, kalbų politika. Vietovardžių išsaugojimas ir keitimas. Asmenvardžių registravimas, keitimas ir vartojimas. Onimų gramatika.	1		1				2	8	Teorinės literatūros studijavimas, pasirengimas diskusijoms seminaruose.
8. Referatas (jo rengimas, pristatymas žodžiu, aptarimas auditorijoje ir pateikimas raštu iki egzamino).			2				2	36	Studentas/ė savarankiškai pasirenka probleminio pobūdžio pristatomo pranešimo-rašto darbo temą ir ją suderina su dėstytoju. Per seminarą be išankstinio pasirengimo recenzuoja kolegos/ės pristatytą referatą.
Iš viso	16		16				32	118	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
			Kaupiamasis vertinimas
Darbas seminaruose: dalyvavimas diskusijose, pranešimo pristatymas, rašytinis pranešimo variantas, kolegų pranešimo recenzija	40 %	semestro metu	4 balai skiriami, kai studentas/ė atitinka penkis kriterijus: 1) aktyviai dalyvauja ne mažiau nei 80% seminarų; 2) kokybiškai parengtas ir pristatytas pranešimas, kuriam literatūra sukaupta savarankiškai; 3) pranešime iškelti probleminiai aspektai ir pasiūlytos jų sprendimo galimybės; 4) pateiktas rašytinis pranešimo variantas; 5) recenzuotas kolegų pranešimas; <u>3 balai</u> skiriami, kai studentas/ė atitinka keturis minėtus kriterijus; <u>2 balai</u> skiriami, kai studentas/ė atitinka tris minėtus kriterijus; <u>1 balas</u> skiriamas, kai studentas/ė atitinka du minėtus kriterijus; <u>0 balų</u> : kai studentas/ė atitinka vieną kriterijų arba neatitinka nei vieno.
Egzaminas raštu	60 %	sesijos metu	Egzamine pateikiamos dvi klausimų grupės: 1) pateikiami keturi klausimai, iš kurių studentui/ei privalu pasirinkti vieną ir pateikti išsamų atsakymą į jį; 2) pateikiama 10 orientacinio pobūdžio klausimų, į kuriuos reikia trumpų ir konkrečių atsakymų. Abi klausimų grupės vertinamos po 10 balų ir išvestas jų vidurkis proporcingai dauginamas iš šešių.

Autorius (-iai)	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
	2006; 2011	Baltų onomastikos tyrimai		Vilnius: Lietuvių kalbos institutas
Hough C. (sud.)	2016	The Oxford Handbook of Names and Naming		Oxford: Oxford University Press
Zinkevičius Z.	2008	Lietuvių asmenvardžiai		Vilnius: Lietuvių kalbos institutas
Papildoma literatūra				
Ainiala T., Saarelma M., Sjöblom P.	2012	Names in Focus. Introduction to Finnish Onomastics		Helsinki: Finnish Literature Society
Brendler A., Brendler S. (sud.)	2004	Namenarten und ihre Erforschung	T. 1	Hamburg: Baar Verlag
Balodis P.	2018	Ne tikai Bērziņš, Kalniņš, Ozoliņš... Latviešu personvārdu etimoloģiskās semantikas teorētiskais modelis un tā realizācija		Rīga: Latviešu valodas institūts
Eichler E. (sud.)	1995; 1996	Namenforschung; Name Studies; Les noms propres; International Handbook of Onomastics	T. 1-2	Berlin: De Gruyter Mouton
Endzelīns J.		Latvijas vietu vārdi. In: Darbu izlase	T. IV/ 1, p.13-302	Rīga: Zinātne
Felecan O. (sud.)	2012	Name and Naming. Synchronic and Diachronic Perspectives		Cambridge Scholars Publishing
	1993; 1999	Lietuvių kalbotyros klausimai	T.32, 41 ir kt.	Vilnius: Lietuvių kalbos institutas

Maciejauskienė V.	1991	Lietuvių pavardžių susidarymas		Vilnius: Mokslas
	1990-2024	Onomastica Lettica	T. 1-6	Rīga: LU Latviešu valodas institūts
	2014-2024	Onomastikas pētījumi. Onomastic Investigations.	T. 1-3	Rīga: LU Latviešu valodas institūts
Siliņa-Piņķe R.	2014	Rigas spātmittelalterliche Personennamen		Hamburg: Baar
Sinkevičiūtė D.	2006	Lietuvių dvikamienių asmenvardžių trumpiniai ir jų kilmės pavardės		Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla
Trautmann R.	1925	Die altpreussische Personennamen		Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht
Vanagas A.	1970	Lietuvos TSR hidronimų daryba		Vilnius: Mokslas
Zinkevičius Z.	1977	Lietuvių antroponimika. Vilniaus lietuvių asmenvardžiai XVII a. pradžioje		Vilnius: Mokslas
		<i>Kita papildoma literatūra ir interneto šaltiniai</i>		

Aprašas atnaujintas 2026-04-06